

Az „én átlalom“ és a „magyar dicsőség“ érdekében.

Irta: Nagy Gyula. kir. erdőfelügyelő.

F. évi február hó közepén szakunk egyik fáradhatatlan és munkás irodalmi férfiától levelet kaptam, melyben arra figyelmeztet, hogy: meg vagyok lopva! — mert: „Dr. Dankelmann: Zeitschrift für Forst- und Jagdwesen“ 1895. januáriusi füzetében dr. K. J. May leírja és lefesti az „én átlaló pálczámat“ és épen azt a mennyiségtani kiszámítást adja, a mi „az országos erd. egyesület által pályadíjjal koszoruzott Erdőbecsléstanban áll az átmérők kiszámítására nézve. A különbség csak az, hogy magasságmérésre is alkalmazza. Czime a szerszámnak ez: Universal Forststock, construiert von A. Treffurt, Revierförster in Altenfeld, im Fürstenthum Schwarzburg-Sonderhausen.“ — Irjam meg tehát — buzdít a levél — „szép udvariasan Dankelmannnak, hogy: ez a szerszám már régen fel van találva“, stb. „Hogy lássa, miszerint az ő leszármaztatása (t. i. az új feltalálóié) nem új,“ küldjem el neki a csatolt czimlapot és a hozzátartozó ivét a mi becsléstanunknak, — hivatkozva ennek 20—22. lapjaira. *Tegyem meg ezt „a prioritás és a magyar dicsőség megvédelmezése érdekében.“*

Ily előzmények és körülmények között kötelességemnek tartom tehát e lapok útján is számot adni az „én átlalom“-ról és a „magyar dicsőség“-nek azzal kapcsolatba hozott megvédelmezéséről.

Az „én átlalom“-nak története — röviden leírva — a következő. Tizenhat évvel ezelőtt — ifju hévvel és lelkesedve — „Erdőbecsléstan“ című pályaművet irtam én is, — szerény intőjelt akarván adni ezzel arra, hogy: az Országos Erdészeti Egyesület által erdészeti

tankönyvekre kiírandó pályázatoknál, az ezen pályadíjak elnyerésére a mi viszonyaink közt okszerint leginkább hivatott erdészeti akadémiai tanár urak — lehetőleg jól hozzálássanak jövőre is a munkához, — látván t. i. azt, hogy esetleg más is pályázhat arra, még a mi mostoha viszonyaink között is.

E közben aztán az átlalók különböző fajaival s az azok ellen felhozni szokott érvekkel foglalkozva, — hosszas fejtörés és számítás után rájöttem egy olyan szerkezetre, mely alak, használhatóság és pontosság tekintetében — véleményem szerint — felette állott és áll minden eddig ismert átlalónak.

S ennek mibenlétét s az ez ellen felmerült egyetlen bírálatra vonatkozó czáfolatot közöltem az Erdészeti Lapok 1879. évi 641. és 1880. évi 38. lapjain olvasható sorokban; s magát a műszert is bemutattam, kezdetben falusi mesterember által kiállított gyarlóbb alakban, később pedig egy bécsi udvari műszerész által gyártott tökéletesebb formában is — ugy az Országos Erdészeti Egyesület, mint a m. kir. állami erdészet és a magyar erdészeti szakirodalom élén állott és álló vezéregyéneknek is, kérve annak szakszerű megbírálását s jónak találás esetében — ennek felkarolását és lehető elterjesztésének eszközzését tőlük.

Mindez azonban még eddig nem sok eredményre vezetett; sőt megtörtént az a valóban meglepő s bizonyára csak véletlen elnézésből felmerült körülmény is, hogy ugyanazon magyar erdészeti szaklap, mely 1879. és 1880. években tüzetes leírását és rajzát közölte a műszernek, — 1888. évi 739.-ik lapján mint Treffurth thüringiai erdész találmányát mutat be egy egészen azonos elvek szerint

szerkesztett „Egyetemes átlalót“, — minden megjegyzés és észrevétel nélkül.)*

Daczára ennek mégis egy újabb szerény kísérletet tettem az arra leginkább hivatott körök figyelmét felkelteni a találmány iránt, — ismertetvén röviden és pár sorban újból is azt az Erdészeti Lapok 1888. évi 1071. lapján.**) Sőt, miután 1889-ben a Bécsben megjelenő „Oesterreichische Forst- und Jagdzeitung“ 44.-ik számában is valaki ismertette azt „Die Stockkluppe“ czim alatt, mint az én találmányomat és mint olyan átlalót, mely „a szerfelett sokféle szerkezetű átlalók között bizonyára a legeredetibbnek tekinthető, — s miután a szerint már Bécsben gyártották és széltében árulták azt, — s miután ugyanakkor Brettschneider H. bécsi Forstdirektor is valamely szakelőadás alkalmából kiadott brosürben mint a magasságméréshez is igen jól alkalmazható eszközt mutatta be azt előleges megkérdezésem után: bátorságot vettem az 1890. évi évi bécsi kiállításon is bemutatni azt a Brassó-vidék erdészetéről általam rendezett gyűjteményes kiállításban, látván t. i., hogy a magyar Országos Erdészeti Egyesület gyűjteményében még mindig nincs felvéve az.

Mindez azonban — habár talán többek közt főleg épen ezen átlalóért diszoklevelet, ezüst- és bronzérmeket

*) E közlemény felelős írója, (Kon.) szaktársunk ismertetése végén ezt mondja: „Mindezek után bátran állíthatjuk, hogy az új átlalónak jövője alig van.“

Szerk.

**) Ez a közlemény pedig a következő szavakkal záródik: „... Remélhető tehát, hogy rövid időn a tényleges alkalmazhatóság felől nálunk is megfelelő számu és megbízhatóan alapos adatok fognak rendelkezésre állani. Mindaddig természetesen igen nehéz ily ügyben határozott állást foglalni és véleményt nyilvánítani. Ajánljuk azonban addig is szaktársaink figyelmébe ez ügyet. (K-y.)“ — Ezek idézése után nem tartjuk szükségesnek, hogy a jelen közleményre egyéb megjegyzést tegyünk.

Szerk.

is kaptam ezen kiállításon — nem sokat lendített az „én átlalóm“-nak ügyén főleg a gyakorlati téren; s legfeljebb csak azt köszönhettem ennek, hogy ezt követőleg 1892. évben, a fentemlitett pályadíjjal koszoruzott erdőbecsléstannak egyik érdemes írója, — második kiadást rendezvén a műből, — rajzot és leírást kért az én átlalómról is; és tényleg fel is lett aztán véve az is abban.

Én aztán mindezekkel meg is elégedtem; s már-már kezdettem teljesen belenyugodni a „feltalálóknak“ és „találmányoknak“ ezen általán jól ismert, szokásos sor-sában, midőn nagy meglepetésemre ez év február havában a fentemlitett meleghangu felhívást és figyelmeztetést kaptam, minek folytán aztán irtam is dr. Dankelmannnak, a ki viszont szives is volt nyomban, f. é. márczius 6.-án kelt levelében, tudatni, hogy a Berlinben megjelenő lapnak legközelebbi számában a vonatkozó adatok közzététele mellett meg lesz állapítva részéről is, hogy a Treffurth-féle találmány már 1879. és 1880. években fel volt találva és le volt írva általam a magyar Erdészeti Lapokban. — Sőt még megtörtént az is, hogy a Bécsben megjelenő „Oesterreichische Forst- und Jagdzeitung szerkesztője — Weinelt ur — is szives volt f. é. febr. 22.-én irni és figyelmeztetni, hogy Treffurth hozzá is beküldött egy olyan átlalót ajándékba s ismeretetés végett, mely az ő (Weinelt) véleménye szerint felette módon hasonlít és azonos az általam már 1879/80-ban feltalált s általa is 1889-ben már ismeretett átlalóval, — kér tehát, hogy küldenék be vagy eszközölnék ki én is egy példányt az enyémből is részére az összehasonlíthatás végett; a mit aztán eszközöltem is.

Mi lett azonban mindezeknek aztán a későbbi eredménye és folytatása, nem tudom, mivel azóta nem lehettem még azon helyzetben, hogy arról biztos tudomást szerezhettem volna.

Annyit azonban ezek után is bizvást állithatok, hogy legalább részemről megtétezt már ez ügyben az „én átlalóm“ és az azzal kapcsolatos „magyar dicsőség megvédelmezése“ érdekében tehető minden lépés, s hátra csak az lenne tehát még, — a mit ime, tesztek is, — hogy kérjem az Országos Erdészeti Egyesületnek és az Erdészeti Lapoknak élén álló szakemberek szives figyelmét és támogatását is legalább annyiban, amennyiben ez ügy tényleg csakugyan némi összefüggésbe lenne hozható a magyar erdészet dicsőségének kérdésével és érdekével is.

Végül még csak azt kívánom megemlíteni, hogy hosszas kutatás és tudakozódás után végre jelentkezett önként épen e napokban egy ügyes és jóra való látszó műasztalos itt helyben, Szegeden s tehát hazánkban is, ki az első megbizásra azonnal képes volt teljesen jól és pontosan elkészíteni a műszert és pedig még a kicsinyben való megrendelés daczára is olcsóbban a bécsi cégéknél. Azért, ha módját lehetne ejteni a széles körű hirdetésnek s ennek folytán a nagyobb mennyiségben való megrendeléseknek, — hiszem, — hogy sikerrel fognók felvehetni a műszer előállítására körül is a versenyt a külföldi cégégekkel, — minek eszközését közvetíteni (megkeresés esetében) készségesen ajánlkoznék e sorok írója is. — Mert hogy e műszer nemcsak elméletileg jó és előnyös, de gyakorlatilag is felette áll az eddigi átlalóknak, — azt állithatni vélem az előadottakból és közvetlen s másoktól szerzett tapasztalatból és meggyőződésből is.

Lapszemle.

Az erdőértékszámítás gyakorlati alkalmazásáról értekezik Guttenberg A. tanár az „Öst. Vierteljahresschrift für Forstwesen“ 1894. évi utolsó füzetében és oly figyelemre méltó elveket hangoztat, melyeket érdemeseknek tartok arra, hogy a magyar szakközönség is megismerkedjék velük.

Azon ismert és sajnos ellentét jellemzésére, mely az erdőértékszámítás elmélete és a gyakorlat között fennforog, felemlíti többek között azt, hogy dr. Baur „erdőértékszámítási kézikönyvé“ben, mely pedig „a gyakorlatra való különös tekintettel“ íratott, a talajnak tényleg soha el nem érhető értékeket tulajdonít (550—3500 márka ha-kint), teszi ezt pedig nem apró részletek, hanem egész üzemosztályok értékéről szólva. Sokkal közelebb jár a valóhoz Burkhardt, ki „az erdő értéke“ czimű műben csak a jobb talajok értékét teszi ha-kint 80—120 frtra és igen helyesen állítja, hogy az erdőérték meghatározásával nemcsak annak mennyiségtani oldalára kell tekintettel lenni, hanem gazdasági szempontokat is figyelembe kell venni. Áll az is, hogy az elmélet megdönthetlen alapelveit sem méltatták kellő figyelemre s különösen a különböző kamatlábak nagy befolyása az erdő értékére nem talált elegendő méltatásra.

Már arra nézve, hogy mi az erdőbecslő kötelessége az erdőbirtokossal szemben, igen gyakran téves nézetten vannak, mert nem veszik eléggé figyelembe az egyéni befolyást, melyre a tulajdonosnak az értékszámítás eredményével szemben joga van. Az értéknek egy határozott összegben való megállapítása tehát csak ritka esetekben, pl. valamely kártérítési összeg bírói megítélésénél elegendő, általában ellenben a becselő munkálatának célja inkább az, hogy a birtokosnak betekintést nyújtson az erdő értékét meghatározó tényezőkbe, hogy így a birtokos bizonyos határok között saját egyéni ítélete szerint állapíthassa meg az értéket. Ajánlatos tehát számításunkban az alkalmazott képlet gondolatmenetét követni, nem pedig egyszerűen a képletbe a megfelelő értékeket behelyettesíteni, mert az ily uton nyert eredmény a nem szakemberre nézve érthetlen és némi gyanuval szokott fogadtatni.

A végett, hogy megbizónknak alkalmat nyujtsunk arra, hogy több érték között választhasson, kívánatos, hogy a számítást több szempontból kiindulva, esetleg különféle százalékok alapulvételével ejtsük meg. Hiszen az erdő értéke korántsem határozott összeg, hanem feltevésektől, különleges körülményektől és egyéni fel fogástól függő mennyiség, s többnyire azon határértékek meghatározásáról van szó, melyek között az alkudozások folyhatnak. Tény, hogy nagyobb erdőbirtokok értéke több ezer forintnyi pontosság határáig sem állapítható meg, s szinte nevetséges, ha egyes erdőbecslők azt vélik, hogy ezt az értéket fillérnyi pontosságig meghatározták.

A számítás módja lényeges befolyással van az eredményre. Főelv az legyen, hogy csakis valóban kivihető értékesítési és kihasználási viszonyokból induljunk ki és a fennforgó gazdasági viszonyok avagy törvényes megszorítások miatt meg nem való sitható feltevéseket mellőzzünk.

Az adás-vétel közben az erdő előállítási költsége nem jöhetvén szóba, három értékszámítási mód között választhatunk. Ezek: 1. az állatok és a talaj (valamint a fundus instructus) eladási értékeinek összege.

2. Az erdő gazdasági értéke. (A jövő hozamok és kiadások jelen értékeinek különbsége.)

3. A járadék szerinti érték, mely mellett a jövőre nézve egyenlő értékhozamokat kell feltételezni.

Elméleti szempontból a szabályos állapotban lévő erdőre nézve mind a három számítási módnak ugyanegy eredményhez kellene vezetni; a gyakorlatban azonban igen eltérő értékekhez jutunk, mert nincs szabályos állapotú erdővel dolgunk, s mert a számításban szereplő kamatláb többnyire nem felel meg a gazdaságban rejlő tőkék tényleges kamatozásának.

A felsorolt eljárások közül legegyszerűbb a járadék szerinti számítás. Helyes eredményhez azonban csak akkor vezet, ha a megbecsülendő erdő legalább is megközelítően egyenlő értékhozamokat nyujthat és ha a számításban szereplő kamatláb a valóságos kamatozásnak megfelel. Mindkét feltevés a hosszú fordáju szálerdőben vajmi ritkán teljesül; s még sarjerdőben is ajánlatos, hogy arra az esetre, ha a megállapított

fordáchoz képest értékes idős állabokban fölöslegünk van, ezeket eladási értékükkel vegyük számításba és adjuk hozzá a továbbra szabályosnak feltételezett járadéktőke értékéhez, mert különben igen alacsony értéket számítunk ki s pedig annál inkább, mert többnyire sokkal magasabb százalékot veszünk fel, mint a milyennel a gazdaság tényleg kamatozik.

A jövő járadéknak valamely hozamszámítási képlet segítségével történő megállapításánál a meglevő fakészlet még kifejezésre jut, ellenben teljesen figyelmen kívül marad, ha a jövőre nézve az eddigi járadékot fogadjuk el. Ez az eljárás oly ellentmondáshoz vezethet, hogy egy erdő, melyet eddig keveset használtak s a melyben ezért nagy és értékes fakészlet halmozódott fel, kisebb értékűnek tűnik fel, mint valamely tulhasznált erdőbirtok, mely eddig nagy járadékot nyújtott.

A járadék szerinti számítás csak ott jogosult, a hol már eddig is rendszeresen gazdálkodtak s a hol a korfokozati viszonyok arra engednek következtetni, hogy a járadékok a jövőben is egyenlő nagyságúak lesznek.

Teljesen ellentétes az eljárás akkor, ha az erdő értékét mint az állabok és a talaj eladási értékeinek összegét fogjuk fel, mert ekkor sem az eddigi, sem a jövő hozamokra tekintettel nem vagyunk és a tartamos üzem helyett a fakészlet azonnali értékesítését tétélezzük fel. Ez eljárás főfeltétele, hogy a birtokos szabadon rendelkezessék erdejével, tehát, hogy törvényes akadályok ne forogjanak fenn és hogy az összes fakészletet értékvesztesség nélkül el bírja adni. Leginkább tehát kisebb erdőrészek eladásánál és kisajátításoknál alkalmazható, mindazonáltal irtandó erdők értékének meghatározásánál is hasznát lehet venni. A talaj értékéből ez esetben az irtási költség esetleg levonásba hozható. Ha azonban nagyobb terület irtásáról van szó, akkor nem szabad az egész fakészlet egyszerre való értékesítéséből kiindulni, mert sem a feldolgozás és eladás, sem pedig a felszántás egy év alatt meg nem történhetik, hanem 10—20 évi irtási időszakokkal kell számítani s a később befolyó részleteket csak jelen értékükkel szerepeltetni, a mi a teljes fa és talajértékkel szemben mintegy 20—25% kevesebbetnek felel meg.

A számítás e módjának elméletileg alacsony értékhez

kellene vezetnie, mihelyt a vágatási kort még el nem ért állabokról van szó, melyek nem gazdasági, hanem eladási értékükkel jönnek számításba. Tényleg azonban az erdőnek ugy járadék szerinti, mint gazdasági értékét meghaladó eredményhez szokott juttatni, mert az eladási érték teljes összegében, leszámítolás nélkül szerepel, mert a talaj értéke többnyire igen nagyvagy vétetik fel és mert a többi számítási módoknál szereplő túlnagy százalék ez esetben kedvezőtlen hatását nem gyakorolja.

Ha ama feltételek, melyek a járadék avagy az eladási érték szerint való számítás helyességéhez megkívánatnak, hiányzanak — s ez a legtöbb gyakorlati esetben így van — akkor a gazdasági értéket keressük, mely a remélhető hozamok nagyságával és befolyásuk idejével számol. Meghatározásánál vagy az egyes állabok vagy az állabok összességének gazdasági értékét lehet kipuhatolni. Nyilvánvaló, hogy az első mód csupán kisebb, kevés állabból álló erdőtesteknél alkalmazandó, melyek üzeme huzamos ideig szünetelhet. Nagyobb erdőknél az állabok nem tekinthetők önállóknak, szünetelő üzemet nem igen tétélezhetünk fel. Legjobb ilyenkor az értékszámítást, illetőleg a hozamok befolyásának idejét egy kihasználási tervre (általános üzemtervre) alapítani, a mely az állabok lehetőleg czélszerű kihasználása mellett remélhető hozamokat 10 vagy 20 éves időszakokban összefoglalva tünteti ki. Természetes, hogy esetleg fennálló üzemtervek igen jó szolgálatot tehetnek.

Ha csupán csak az értékszámítás céljából vétetik fel az erdő jelen állapota, akkor az erdőrendezés végett történő becsléstől némileg eltérően lehet eljárni. Tekintettel arra, hogy az erdő értékére legnagyobb befolyással a közel jövőben remélhető hozamok vannak, idős állabokban mindama tényezők kipuhatandók, melyek nemcsak a hozamok tömegére, hanem különösen értékére kihatnak; fiatalabb korfokokban ellenben csakis a lényegesebb különbségeket szükséges figyelembe venni s ezeket is különösen oly szempontból, hogy mennyire idézik elő a jövő hozam értékváltozását. Idős állabokban csak a fennforgó gazdasági viszonyok között tényleg értékesíthető választékok értéke számítandó fel.

A második stb. fordában alkalmazandó üzemmód, tenyész-

tendő fanem stb. nem bir nagy jelentőséggel, mert a hozamoknak ez által okozott netaláni változása igen távoli korba esik.

Igen lényeges ellenben a forda megválasztása, mert ettől függ a hozamok korábbi vagy későbbi kihasználása. Magas fordák alkalmazása az erdőértékszámításnál általában nem indokolt, mert idős állabok tényleges kamatozása a számításba vett százalék mögött marad, s így tehát alacsony érték eredményeztetik.

A kihasználási tervezetben minden állabot lehetőleg legelőnyösebb kihasználási korában kell vágásra előírni s csupán a vágássorrend és az értékesítési viszonyok szabhatnak e tekintetben korlátot. A hozamoknak az egyes fordaszakok közötti kiegyenlítésére nem szükséges súlyt fektetni, mert a kiegyenlítés mindig az érték rovására történik s a jövő birtokosról fel kell tétélezni, hogy pénzügyi alapra fektetett gazdaságot fog üzni. Ha ő aztán hosszabb fordát állapít meg és szigorubb tartamossággal használja erdejét, akkor az ebből származó értékesökkenésért önmaga előtt felel, s illetőleg azt az alapul vett százalék leszállítása által kiegyenlítheti.

A százalék befolyására nézve álljon itt néhány példa. Valamely 120 éves fordában kezelt bükkerdő vágható állabjai tényleges értéküknek alig $1\frac{1}{2}\%$ -ával kamatoznak; ha ennek az erdőnek járadék szerinti értékét 4% mellett kiszámítjuk, akkor a tényleges használati értéknek alig fele lesz az eredmény.

A gazdasági érték kiszámításánál igen fiatal állabokra vonatkozólag tagadó értékhez jutunk, ha tulmagas vágatási korrall és $4-5\%$ -kal számítunk.

A tulmagas százalék a későn befolyó bevételeket tulságosan csökkenti, s a szakirók (Borggrevet kivéve) megegyeznek abban, hogy a százalék, tekintettel a tőke befektetésének nagy biztonságára, az erdőbirtok növekvő értékére, az értékhozamok nagyobbitásának lehetőségére, a földbirtok előnyeire és végül tekintettel a kamatolás hosszú tartamára: jóval kisebbre teendő, mint a mekkora az egyéb üzleteknél szokásos átlagos kamatolási százalék.

Borggreve a magasabb százalék alkalmazását azért tartja indokoltnak, mert benne kifejezőjét látja ama veszélyeknek, melyek az erdőgazdaságot érhetik. Az elemi csapások és egyéb károsodások azonban többnyire tulbecsültetnek és nincsenek

semmiféle arányban az értéknek ama csökkenésével, a mely beáll, mihelyt a kamatlábat csak $1/2\%$ -kal is emeljük. Még a legnagyobb elemi csapások esetén sem pusztul el a fa mind, hanem legfőljebb idő előtt és kisebb árral kell piacra dobni; — föltéve, hogy a becsült hozamok értéke 10% -kal csökken, akkor a 3-as kamatlábnak 3.2% -ra való felemelése már kiegyenlitené e veszteséget, nem szükséges tehát $4-5\%$ -ig fokozni.

A kamatlásban juthatnak kifejezésre mindama körülmények, melyek pénzürtékükkel nem jöhetnek ugyan számításba, mindazonáltal az erdőbirtok értékére befolyással vannak, pl. a faárak várható emelkedése, a hozamok tartamossága és egyenlősége, a jövő birtokos előszeretete az erdő iránt stb.

A járadék szerinti értékmeghatározásnál gyakran azt a hibát ejtik, hogy a járadék tőkeértékéhez még a talaj értékét vagy az üzleti és kezelési építmények értékét is hozzáadják, dacára annak, hogy ezek a számba vett járadék előfeltételei. Evvel ellentétesen a gazdasági értékből az esetleg fennálló legeltetési és alomszedési jogosultságok tőkeértékét levonásba szokták hozni, holott ezen szolgálomak a legeltetés és alomszedés után várható jövedelem mellözése által és az általuk megrongált állabok kisebb értékkel való felbecslése által már számbavételtek.

Igen nagy figyelmet kíván oly őserdők megbecslése, melyek eddig használaton kívül állottak, vagy csak kis mértékben használtattak. Minthogy erre az esetre távolfekvő fogyasztási helyekre kell a fát szállítani, költséges szállítási eszközöket létesíteni és esetleg munkásokat telepíteni, az elmélet szabályait az érett tapasztalás és a kereskedelmi mérlegelés váltja fel. A becsló vajmi hajlandó a sok idős állabnak nagy értéket tulajdonítani, ha szem elől téveszti, hogy aránylag nagy faárakból is kevés marad tőértéknek, mert igen tetemes a szállítási költség. Ha pl. valamely 25.000 ha-nyi erdő évi hozama $100.000 m^3$ á 5 frt 50 kr. s ebből az árból 5 frt esik termelésre és szállításra, akkor az évi jövedelem 50.000 frt. Mihelyt azonban az aladási ár csak 10% -kal süllyed, avagy a termelési stb. költségek ugyanannyival emelkednek, tagadó értékhez jutunk és pedig nemcsak az évi hozamra, hanem az ebből levezetett erdőértékre nézve is.

A felsoroltak figyelembe nem vételében látja Guttenberg annak a kezdetben említett ellentétnek okát, mely az erdőértékszámítás terén az elmélet és a gyakorlat között van.

(Közli: *Bund K.*)

A fapiacsról.

Junius 21.

(*B.*) Nagyobb és több a vételkedvet mutató érdeklődés, mint a tényleges vásárok száma, különösen tartózkodók pedig a falusi gazdák, kiknek váltakozó aratási reménysége a bevásárlások halasztását okozza. Az utóbbi napok termési tudósításai azonban ismét megnyugtatók s azért legalább ez idő szerint nem lehet elegendő okot találni arra, hogy a különben kielégítőeknek ismerhető árak hanyatlásától tartani kellene, sőt ellenkezőleg több alappal látszik jogosultnak a kereskedői körök egyik részének ama nézete, hogy ugy a fenyő; mint a tölgyféle anyagokra áremelkedés várható. E mellett szólnak a külföld nem apadó szükséglete, az Al-Duna vidékére jelentékeny mennyiségben szállított anyagok, s a francziaországi szőlők termésének kedvező állása. Szóval a mai helyzet jellege tárgyilagosan itélve inkább a jobbra irányul s ezért az árak szilárdabb tartása is egészen indokolt.

Az anyagok szállítására szolgáló vízi utak eléggé kedvezők s így a piacravitel mindenfelé akadálytalanul teljesíthető. Meg kell itt emlékeznünk a külföldi kereskedelmet illetőleg a Német birodalom tegnapi ünnepélyéről, melylyel a keleti és az északi tengert összekötő kiel-hamburgi csatornának megnyitása történt, s melylyel a „Vilmos Császár-Csatorná“-nak nevezett új vízi ut, az orosz- és finnországi faanyagoknak kerekszámban 100 kilométer tengeri uttal rövidíti meg s teszi biztosabbá szállítási vonalát és ezzel kétségkívül az angol, belga és a németalföldi